

Broj: 01-277/22 i 410/22
Podgorica, 8.07.2022. godine

MK

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 stav 1 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br. 42/11 i 32/14) nakon završenog postupaka pokrenutih po sopstvenoj inicijativi daje,

MIŠLJENJE

I Uvod

1. U pojedinim medijima¹ dana 1.04.2022. godine navedeno je: da su osnovne škole „21. maj“ u Podgorici i „Marko Miljanov“ u Bijelom Polju, 1.04.2022. godine, evakuisane zbog dojava da su u školama "postavljene bombe"; da tim povodom policija preduzima intenzivne mjere, te da su iz još nekoliko podgoričkih škola, roditelji pozvani da preuzmu djecu.

U ovom kao i drugim člancima u drugim medijima ukazivano na potencijalno ugrožavanje bezbjednosti u pomenutim školama.

2. Takođe Zaštitniku su se obratili pojedini roditelji učenika JU Gimnazije „Slobodan Škerović“ koji su željeli da se njihovo ime ne otkriva u postupku, ukazujući da Savjet roditelja te ustanove od djece traži da daju iznos od po 2 eura, za izradu plana evakuacije u slučaju opasnosti koji ta ustanova ne posjeduje ali treba da ga izradi, smatrajući da je posjedovanje plana obaveza ustanove odnosno resornog ministarstva.

II Postupanje Zaštitnika

3. Zaštitnik je, pokrenuo postupak i zatražio izjašnjenja od JU OŠ „Marko Miljanov“ Bijelo Polje i JU OŠ „21 maj“ u Podgorici, kao i od JU Gimnazije „Slobodan Škerović“ u Podgorici i Ministarstva prosvjete.

4. JU OŠ „Marko Miljanov“ u Bijelom Polju, dostavila je izjašnjenje u kojem se navodi: da je OŠ „Marko Mijlanov“ Bijelo Polje, dana 01.04.2022 godine, dobila mejl prijetećeg sadržaja koji je upućen sa adrese pozzzdyak@theopposition.club; da je nakon toga, uprava škole prijavila slučaj Upravi policije-Centar bezbjednosti Bijelo Polje; Nakon dobijanja instrukcija i upustava od službenika policije, donešena je odluka da se nastava u prvoj smjeni prekine, a nastava u drugoj smjeni ne realizuje; da su svi učenici i nastavnici koji su bili u zgradi evakuisani brзом reakcijom bez panike, tako da je prostor u školi i oko škole na vrijeme obezbijeđen od strane pripadnika

¹ <https://www.slobodnaevropa.org/a/crna-gora-%C5%A1kole-bomba/31781389.html>

Uprave policije; da JU OŠ „Marko Mijlanov“ Bijelo Polje, svake godine, kroz Godišnji plan rada škole, imenuje Tim za vanredne situacije; da posjeduje Pravilnik o zaštiti od požara, koji je donešen 2014. godine, a nakon dostavljenog mejla prijetećeg sadržaja, Tim je donio Plan rada u kriznim situacijama, u kojem je jasno naznačeno kako reagovati u kriznim situacijama, uloga zaposlenih i organizacija postupaka i aktivnosti; da škola posjeduje 4 (četiri) ulaza/izlaza tako da se, u kriznim situacijama, svi iz zgrade, u veoma kratkom roku, mogu evakuisati. Takođe se navodi da su 27.04.2022 godine, dobili još jedan mejl prijetećeg sadržaja, sa adrese wdybld@yandex.ru ali u ovom slučaju reagovalo se na vrijeme (prije početka nastave u prvoj smjeni i dolaska učenika i zaposlenih u školu) tako da niko nije bio u zgradi i nije bilo potrebe za evakuacijom.

5. JU OŠ“21maj“ u Podgorici u izjašnjenju je potvrdila sve što je Zaštitnik istakao u zahtjevu za izjašnjenje a što su mediji prethodno naveli, te da je izvršena evakuacija djece i zaposlenih u školi. Škola ističe da posjeduje Plan za vanredne situacije (za svaki sprat pojedinačno) koji je u prilogu dostavljen.

6. Dana 27.04.2022. godine u više medija je objavljeno² da su prijeteći mejlovi stigli na 41 adresu obrazovno vaspitnih ustanova u crnogorskim gradovima te da je Ministarstvo prosvjete donijelo odluku o obustavi nastave, a da je policija na terenu.

7. JU Gimnazija „Slobodan Škerović“ dostavila je izjašnjenje u kojem se navodi: da poslije najava da se bombe nalaze podmetnute u školi i evakuacije iste od strane učenika i zaposlenih, Savjet roditelja JU Gimnazije „Slobodan Škerović“ Podgorica, na sjednici održanoj dana 5.5.2022. godine, dobio je informaciju o cijeloj situaciji usljed koje je konstatovano da JU Gimnazija „Slobodan Škerović“ Podgorica ne posjeduje Plan evakuacije i spašavanja, što je izazvalo čuđenje kod roditelja, članova Savjeta; da je Savjet roditelja jednoglasno donio zaključak da se hitno uputi inicijativa novom ministru prosvjete, sa zahtjevom da se odmah i u najkraćem roku uradi Plan evakuacije i spašavanja za Gimnaziju; da kako izrada ovakvog plana košta između 3.000 i 4.000 eura, da u slučaju da Ministarstvo do 11.5.2022. godine ne da pozitivan odgovor, Savjet roditelja će smatrati da je Ministarstvo saglasno i ono će pokrenuti inicijativu ka svim roditeljima škole da samostalno finansiraju ovaj projekat na način što bi svaki učenik uplatio po 2 eura na žiro račun Gimnazije, sa naznakom da je isto donacija za plan evakuacije i spašavanja; da je Inicijativa Savjeta roditelja sledećeg dana prosljeđena Ministarstvu prosvjete Crne Gore, ministru Miomiru Vojinoviću i kako odgovor školi nije stigao do 11.5.2022. godine, pokrenuta je inicijativa na insistiranje predsjednika Savjeta roditelja; da treba napomenuti da je na sjednici konstatovano da je Savjet roditelja u prethodnom periodu podržavao slične inicijative i da su možda, zbog postojeće prakse, smatrali da nema prepreka za takav projekat u školi finansiran njihovom donacijom iako je direktorica naglasila nekoliko puta na sjednici da odjeljske starješine ne mogu skupljati novac za njihovu donaciju, što je traženo od škole od strane roditelja; da kako Ministarstvo prosvjete nije odgovorilo i pošto su počele donacije da stižu na račun, podsjetili su odjeljske starješine da učenici zaokruže akciju, jer su dolazili da se raspituju za žiro-račun, kako bi informaciju o ukupnoj sumi novca koju su uplatili dali na sljedećoj, već zakazanoj sjednici Savjeta roditelja.

U prilogu je dostavljena kopija sledeće dokumentacije: mejlovi prijeteće sadržine od 27.04.2022.g. Odluka Gimnazije od 27.04.2022. o obustavi nastave; Inicijativa Savjeta roditelja od 05.05.2022.g. Zapisnik sa 6. sjednice Savjeta roditelja od 5.05.2022.g.,

Dana 8.07.2022. godine predstavnici Zaštitnika, razgovarali su sa predstavnicima JU Gimnazije „Slobodan Škerović“ kako bi se ostvario uvid u potpunije aktivnosti koje je blagovremeno preduzimao Savjet roditelja te ustanove u cilju ostvarivanja pune bezbjednosti učenika, imajući u vidu da ustanova broji preko 2000 đaka i da bi zbog nepostojanja plana evakuacije, svaka buduća neorganizovana evakuacija djece koja bi se eventualno mogla desiti, izazvala posljedice. Dostavljena je i dokumentacija u vezi aktivnosti Savjeta roditelja.

8. Ministarstvo prosvjete dostavilo je izjašnjenje br. 04-006/22-4701/2 u kojem se navodi: da Ministarstvo prosvjete nije dalo saglasnost na zahtjev Savjeta roditelja, samim tim ni na participaciju u troškovima izrade navedenog plana;

² <https://www.portalanalitika.me/clanak/zbog-dojava-o-bombi-evakuisane-skole-sirom-crne-gore>

da je inicijativa razmatrana sa dužnom pažnjom, ali Ministarstvo nije moglo uzeti u nadležnost da sugeriše, odobrava ili daje saglasnost na Plan evakuacije i zaštite, za koju djelatnost je nadležno više državnih organa, a prije svega Ministarstvo unutrašnjih poslova i Direktor za vanredne situacije; da se u dopisu izražava zabrinutost zbog terorističkih i drugih napada, gdje je nadležnost Ministarstva odbrane kroz odgovarajući Plan odbrane; da je važno napomenuti da je Zakonom o zaštiti i spašavanju (Sl. List CG br 13/07 5/08 86/09,32/11 54/16 i 146/21) propisano da svaki poslovni subjekat i pravno lice, pa smim tim i vaspitno obrazovna ustanova ima obavezu donošenja dva dokumenta, i to izrade procjene ugroženosti od mogućih rizika; i izrada planova za zaštitu i spašavanje; da shodno navedenom ova zakonska obaveza se ne može podvesti pod zabranu nastavne i vannastavne aktivnosti, jer ista se odnosi na bezbjednost djece i druge podložnosti hazardima; da sljedstveno navedenom Nacionalni savjet za obrazovanje usvojio je međupredmetni program obrazovanja u oblasti smanjenja rizika od katastrofa; da se taj program može usvojiti u slobodnom dijelu kurikuluna u svakom predmetnom programu (5-20%) a naročito u predmetima geografije, biologije, hemije i fizičkog vaspitanja; da je Ministarstvo prosvjete podnijelo inicijativu za planiranje sredstava Budžetom Crne Gore za izradu Plana zaštite i spašavanja, što čini značajna sredstva za jednu vaspitno obrazovnu ustanovu; da kako je Savjet roditelja, organ koji zastupa prava i interese roditelja, a cijeneći izazove savremenog svijeta, do odobravanja ovih sredstava Budžetom ne smatraju nelegitimnim participaciju bilo kog subjekta pa ni roditelja na dobrovoljnoj osnovi.

III Utvrđene činjenice

9. Iz dostavljenog izjašnjenja proizilazi:

- da su 1.04.2022. godine u dvije osnovne škole JU OŠ „Marko Miljanov“ Bijelo Polje i JU OŠ „21 maj“ u Podgorici, stigle dojave o postavljenim eksplozivnim napravama – bombama u tim ustanovama, te su djeca i zaposleni evakuisani iz ustanova;
- da je Uprava policije tim povodom preduzimala aktivnosti;
- da JU OŠ „Marko Miljanov“ Bijelo Polje 2014. godine donijela Pravilnik o zaštiti od požara, a nakon dostavljanja prijetećih mejlova, donijela je Plan rada u kriznim situacijama;
- da u JU OŠ „21 maj“ u Podgorici postoji Plan za vandredne situacije;
- da je 27.04.2022. godine na više e-mail adresa obrazovno vaspitnih ustanova u Crnoj Gori stigao mejl prijeteće sadržine o postavljenim bombama;
- da JU Gimnazija „Slobodan Škerović“ u Podgorici ne posjeduje Plan evakuacije i spašavanja;
- da je u JU Gimnaziji „Slobodan Škerović“ u Podgorici, Savjet roditelja sprovodio aktivnosti u cilju ostvarivanja bezbjednog boravka učenika te je 6.05.2022. godine, uputio inicijativu Ministarstvu prosvjete da se izradi plan evakuacije i spašavanja za školu;
- da je Ministarstvo prosvjete podnijelo inicijativu za planiranje sredstava u Budžetu CG za izradu Plana zaštite i spašavanja, te da ne smatra nelegitimnim dobrovoljne participacije bilo kog subjekta pa i roditelja;
- da je Savjet roditelja JU Gimnazije „Slobodan Škerović“ radi što skorije izrade plana evakuacije, preduzelo aktivnosti na prikupljanju donacija od strane roditelja na dobrovoljnoj osnovi.

IV Relevantni propisi

10. Ustavom Crne Gore („Sl. list CG“ br. 1/07 i 38/13), garantovano je:
Dijete uživa prava i slobode primjereno njegovom uzrastu i zrelosti.

11. Konvencijom o pravima djeteta UN-a utvrđuje se:

U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.

Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere.

Države-potpisnice će osigurati da se institucije, službe i ustanove odgovorne za brigu o djeci i njihovu zaštitu pridržavaju standarda uspostavljenih od odgovarajućih vlasti, naročito u pogledu sigurnosti, zdravlja, u broju i prikladnosti njihovog osoblja kao i odgovarajućeg nadzora nad njima. (član 3)

12. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju ("Sl. list RCG", br. 64/02, 31/05, 49/07, "Sl. list CG", br. 4/08 21/09 od, 045/10, 073/10, 040/11, 045/11, 036/13, 039/13, 044/13, 047/17, 059/21, 076/21, 146/21)

Direktor ustanove:

- 1) planira, organizuje i rukovodi radom ustanove;
- 2) organizuje racionalno i efikasno izvođenje obrazovnog programa;
- 3) obezbjeđuje jednakost učenika u ostvarivanju prava na obrazovanje i vaspitanje, u skladu sa njihovim sposobnostima;
- 4) priprema predlog godišnjeg plana rada i odgovoran je za njegovo sprovođenje;
- 5) rukovodi radom nastavnčkog, odnosno stručnog vijeća;
- 6) vrši izbor nastavnika, stručnih saradnika i drugih zaposlenih u ustanovi;
- 7) predlaže akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- 8) vrši stručno-pedagoški nadzor;
- 9) odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih, u skladu sa zakonom;
- 10) podstiče stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnika i predlaže njihovo napredovanje;
- 11) donosi plan unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanove;
- 12) zastupa i predstavlja ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada ustanove;
- 13) saraduje sa roditeljima i sredinom;
- 14) obrazuje komisije za provjeru znanja učenika u toku trajanja nastave, na zahtjev učenika, roditelja ili staratelja;
- 15) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

Direktor je dužan obrazovati Komisiju iz stava 1 tačke 14 ovog člana u roku od 24 časa od podnošenja zahtjeva za provjeru znanja učenika.

Zahtjevom za provjeru znanja učenika može se tražiti izuzeće predmetnog nastavnika iz Komisije.

U sastavu Komisije mora biti najmanje jedan član koji ne radi u toj ustanovi.

Ocjena Komisije je konačna.

Na postupak ocjenjivanja, utvrđivanja ocjene i na prigovor na ocjenu ne primjenjuje se Zakon o upravnom postupku.

Direktor ustanove podnosi školskom, odnosno upravnom odboru izvještaj o radu, prema potrebi, a najmanje jedanput godišnje. (čl. 82)

Savjet roditelja:

- 1) bira predstavnike roditelja u školski, odnosno upravni odbor;
- 2) daje mišljenje o predlogu godišnjeg plana rada ustanove;
- 3) razmatra izvještaj o radu ustanove;
- 3a) učestvuje u postupku predlaganja izbornih predmeta;
- 3b) daje mišljenje na program organizacije ekskurzije učenika;
- 3c) razmatra interne i eksterne izvještaje o utvrđivanju kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada ustanove;
- 4) razmatra prigovore roditelja i učenika u vezi sa obrazovno-vaspitnim radom;
- 5) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

Način rada savjeta roditelja bliže se utvrđuje statutom ustanove. (čl. 95)

13. Zakon o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG", br. 013/07, 5/08, 086/09, 032/11, 054/16, 146/21) propisuje:

Zaštita i spašavanje obuhvata skup mjera i radnji koje se preduzimaju u cilju otkrivanja i sprječavanja nastajanja opasnosti, kao i ublažavanja i otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, radijacionih, hemijskih i bioloških kontaminacija, ratnog razaranja i terorizma, epidemija, epizootija, epifitotija i drugih nesreća koje mogu ugroziti ili ugrožavaju stanovništvo, materijalna dobra i životnu sredinu. (čl. 1)

Poslovi zaštite i spašavanja su poslovi od javnog interesa. (čl. 2)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

rizik je stvarna ili moguća opasnost ili izlaganje opasnosti - ljudi, životinja, biljaka, materijalnih dobara i životne sredine od elementarnih nepogoda, požara, tehničko-tehnoloških nesreća, radijacionih, hemijskih i bioloških kontaminacija, posljedica ratnog razaranja i terorizma, kao i od epidemija, epizootija i epifitotija (intenzivno i masovno obolijevanje ljudi, životinja i biljaka); (čl. 3/9)

Sistem zaštite i spašavanja građana i materijalnih dobara obuhvata planiranje, pripremanje i sprovođenje zaštite i spašavanja. (čl. 5)

Sistem zaštite i spašavanja ostvaruje se organizovanim aktivnostima i postupanjima preventivnog i operativnog karaktera koje pripremaju i sprovode državni organi, organi državne uprave i organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica.

Državni organi, organi državne uprave, organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da planski organizuju i sprovode preventivne i operativne aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje.

Član 6

Preventivne aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje su:

- 1) izrada procjene ugroženosti od mogućih rizika;
- 2) izrada planova za zaštitu i spašavanje;
- 3) uređivanje prostora i izgradnja objekata koji su u funkciji zaštite i spašavanja;
- 4) uspostavljanje sistema zaštite i spašavanja;
- 5) obezbjeđivanje materijalnih sredstava, lica i drugih resursa potrebnih za izvršavanje planiranih aktivnosti. (čl.8)

14. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG" br. 42/11 i 32/14) propisuje:

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda. (član 41/1)

V Zaključna ocjena

15. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, konstatuje se da je tokom aprila 2022. godine, u više obrazovno-vaspitnih ustanova u Crnoj Gori, upućen mejl prijeteće sadržine.

Naime 1.04.2022. godine u dvije osnovne škole - JU OŠ „Marko Miljanov“ Bijelo Polje i JU OŠ „21 maj“ u Podgorici, elektronskom poštom, zaprimljene su dojave o postavljenim eksplozivnim napravama – bombama u tim ustanovama. Takođe 27.04.2022. godine na više adresa obrazovno-vaspitnih ustanova stigao je mejl prijeteće sadržine, među kojima i JU Gimnaziji „Slobodan Škerović“.

Zapaža se da su učenici i zaposleni, evakuisani te je prostor u školi i oko škola, na vrijeme obezbijeden od strane policije.

16. U Crnoj Gori, po zvaničnim podacima ima 50 predškolskih ustanova (zajedno sa privatnim licenciranim), 167 osnovnih škola, 56 srednjih škola, 13 muzičkih škola, tri resursna centra, te 12 domova učenika/internata³.

Činjenica je da se prijeteće - dojave obrazovno-vaspitnim ustanovama u posljednjem periodu ponavljaju, kao i da postoji veliki broj potencijalnih opasnosti ili rizika koji se mogu javiti, pa je zbog bezbjednosti djece i osoblja neophodno da sve obrazovno-vaspitne ustanove (škole, vrtići, resursni centri, domovi učenika) posjeduju planove za evakuaciju djece i zaposlenih u slučajevima opasnosti.

³ <https://www.skolskastatistika.edu.me/>

Veliki je broj opasnosti koji se mogu desiti i dovesti do posljedica: zemljotresi; udari groma; jaki olujni vjetrovi; poplave, koje mogu izazvati poplavljenje prizemnih građevina, prekid energetske instalacije; požar, koji može izazvati široke posljedice; eksplozije; tehnološki poremećaji i ostali vanredni događaji poput diverzije, ratnih dejstava, terorizma i sl.

17. Nesporo je da u situacijama kada postoji opasnost po bezbjednost djece, (bilo koja opasnost da prijete), nadležno rukovodstvo, direktori ili ovlašćena lica, dužni su da odmah obavijeste Upravu policije, Ministarstvo prosvjete, i da bez odlaganja, ne čekajući dolazak policije, shodno planu evakuacije izvrši evakuaciju objekta i u tom slučaju se učenici i naravno, evakušu iz objekta.

18. Zaštitnik podsjeća da Shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju, jedna od preventivnih aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje je i izrada planova za zaštitu i spašavanje. Stoga je neophodno da sve obrazovno-vaspitne ustanove imaju planove evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju opasnosti, kako od požara tako i ostalih nepredviđenih i vanrednih događaja (diverzija, ratna dejstva, terorizam i sl.). Upustvo bi propisalo način postupanja u slučajevima opasnosti, način izvođenja evakuacije (puteve evakuacije), imena zaposlenih koji će voditi evakuaciju, mjesta na koja će se zaposleni evakuisati, oprema za evakuaciju, odgovorna lica za djecu sa smetnjama u razvoju (koja nemaju asistenta u nastavi) i sl.

19. Zapaža se da plan evakuacije koji je dostavila škola OŠ „21 maj“ Podgorica, je u stvari samo šema evakuacije i ne radi se o planu - dokumentu u kojem se navodi na koji način se vrši evakuacija, etape evakuacije, određeni parametri za proračun, brzina evakuacija i sl.

20. Takođe JU Gimnazija „Slobodan Škerović“ u Podgorici, koja ima više od 2000 učenika, ne posjeduje Plan evakuacije. Zapaža se da je Savjet roditelja, cijeneći važnost ovog pitanja, preduzeo neposredne aktivnosti kako bi se navedeni Plan što prije izradio. Kako Ministarstvo prosvjete na njihovo pisano obraćanje nije dostavilo odgovor savjetu roditelja u određenom periodu, u smislu dobijanja podrške za izradu navedenog Plana, to je Savjet roditelja donio odluku da kroz donacije obezbijedi sredstva za izradu plana. Zaštitnik cijeni, da je uloga Ministarstva prosvjete u rješavanju ovako važnih pitanja od neprocjenjive važnosti, te da se njihovo rješavanje ne bi trebalo oslanjati na aktivnosti Savjeta roditelja, pa u tom smislu je neophodno da Ministarstvo da jasna uputstva svim obrazovno-vaspitnim ustanovama u cilju prevazilaženja postojeće situacije i zadovoljavanja jednog od preduslova za koji se tiču bezbjednosti djece i zaposlenih. Primjećuje se da je u međuvremenu Ministarstvo prosvjete podnijelo inicijativu za planiranje sredstava u Budžetu Crne Gore za izradu Plana zaštite i spašavanja.

21. Mišljenja smo da plan evakuacije ustanova treba i praktično provjeriti (pokazna vježba) kako bi se u slučaju potrebe efikasnije sproveo i kako bi se provjerila spremnost i obučenosť zaposlenih i učenika prilikom evakuacije. Zaštitnik podsjeća na dobar primjer u Osnovnoj školi „Olga Golović“ Nikšić (2019), kada je u okviru Projekta *Otporne zajednice* koji je finansiralo Ministarstvo unutrašnjih poslova, uspješno sprovedena pokazna vježba evakuacije i spasavanja učenika, nastavnika i ostalog osoblja u slučaju nastanka vanredne situacije u školi⁴. Zaštitnik poziva da sve uprave obrazovno-vaspitnih ustanova preduzmu radnje i mjere kako bi doprinijele izgradnji obrazovnog sistema što je moguće otpornijeg na krizu i potencijalnu opasnost.

⁴ <https://forsmontenegro.org/vjezba-evakuacije-i-spasavanja-uspjesno-sprovedena-u-osnovnoj-skoli-olga-golovic/>
<https://www.vijesti.me/vijesti/drustvo/402716/niksic-u-os-olga-golovic-organizovana-pokazna-vjezba-evakuacije-i-spasavanja>

Polazeći od navedenog, u cilju ostvarivanja najboljeg interesa djeteta, Zaštitnik

PREPORUČUJE

Ministarstvu prosvjete:

- da obezbijedi (finansijsku i stručnu pomoć) da svaka obrazovno vaspitna ustanova koja izvodi javno važeći obrazovni program planski organizuje i sprovodi preventivne i operativne aktivnosti i postupanja za zaštitu i spašavanje (Shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju).

Ministarstvo je dužno da Zaštitniku dostave izvještaj o radnjama i mjerama na sprovođenju preporuka u roku od 30 dana od dana prijema mišljenja, shodno odredbi člana 42 Zakona o Zaštitniku/ci.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA
CRNE GORE
Snežana Mijušković

D-na:

- Ministarstvo prosvjete
- Vladi Crne Gore (na upoznavanje)
- Ministarstvu unutrašnjih poslova (na upoznavanje)
- JU Gimnazija „Slobodan Škerović“ Podgorica
- JU OŠ „Marko Miljanov“ Bijelo Polje
- JU OŠ“ 21 maj“ Bijelo Polje
- a/a